

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyně JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D. a JUDr. Lucie Bičákové ve věci

žalobkyně: **První KEY – STAV, a. s.**, IČO 25385127
sídlem 8. Pěšího pluku 2173, 738 01 Frýdek - Místek
zastoupená advokátkou JUDr. Zdeňkou Friedelovou
sídlem Místecká 329/258, 725 29 Ostrava - Hrabová

proti
žalované: **ABC Braník fotbal, z. s.**, IČO 05650241
sídlem Za Mlýnem 1774/12, 140 00 Praha 4 - Braník
zastoupená advokátem Ondřejem Hamplem
společníkem VIDD Advokáti s. r. o.
sídlem Na Florenci 2139/2, 110 00 Praha 1

o zaplacení 5 988 045,04 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 9. dubna 2024, č. j. 11 C 127/2021-223

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do 1 měsíce od právní moci rozsudku částku 5 988 045,04 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25% ročně z částky 2 272 274,32 Kč od 21. 5. 2021 do zaplacení a z částky 3 715 770,72 Kč od 4. 6. 2021 do zaplacení (*výrok I.*). Žalované uložil zaplatit žalobkyni do 1 měsíce od právní moci rozsudku na náhradě nákladů řízení částku 759 718,12 Kč k rukám jejího zástupce (*výrok II.*).
2. Předmětem řízení jsou nároky žalobkyně vyplývající ze smlouvy o dílo. Soud I. stupně provedl rozsáhlé dokazování a dospěl na základě něj k závěru o skutkovém stavu: Žalobkyně jako zhotovitel a žalovaná jako objednatel ve smlouvě o dílo dne 30. 5. 2020 ujednaly, že žalobkyně provede pro žalovanou dílo - stavbu „Modernizace sportovního areálu ABC Braník fotbal, z. s.“ podle příslušných projektových dokumentací a žalovaná za zhotovení díla uhradí sjednanou cenu díla. Dodatky č. 1 až 5 ke smlouvě o dílo došlo k prodloužení termínu ukončení a předání díla do 30. 4. 2021 a termínu odstranění veškerých vad a nedodělků do 15. 5. 2021 a k úpravě ceny díla na 28 640 597,45 Kč bez DPH, tj. 34 655 122,91 Kč s DPH. Podle ujednání měla žalobkyně vystavovat faktury měsíčně za práce v uplynulém kalendářním měsíci na základě soupisu skutečně provedených prací a dodávek v uplynulém kalendářním měsíci potvrzeného technickým dozorem stavby a souhrnného zjišťovacího protokolu. Žalovaná byla oprávněna odmítnout úhradu faktury mj. v případě, že žalobkyně je v prodlení s realizací oproti harmonogramu, a to do doby, než překážka k úhradě odpadne, rovněž při zjištění vady mohla žalobkyni fakturu vrátit a tato ji musela předložit znovu až po odstranění vady, 10% z ceny díla činily pozastávky. Byl ujednaný zákaz zápočtů žalobkyně, u žalované sjednána možnost započtení smluvních pokut. Žalobkyně po potvrzení technickým dozorem vystavila faktury za březen 2021 na částku 5 228 045,64 Kč včetně DPH a duben 2021 na částku 3 715 770,72 Kč včetně DPH, žalovaná je neodmítla. Na fakturu za březen 2021 uhradila 2 955 771,32 Kč, fakturu z dubna 2021 vrátila kvůli pozastávkám. Dne 8. 6. 2021 došlo k předání a převzetí díla mezi účastníky, poté žalobkyně vystavila dne 30. 6. 2021 konečnou fakturu ve výši 10% ceny díla v rozsahu pozastávek. Žalovaná uplatnila vůči

žalobkyni nárok na slevu z ceny díla, smluvní pokuty a náhrady za spotřebované energie, žalobkyně nato vystavila opravný daňový doklad na uznanou slevu ve výši cca 870 000 Kč včetně DPH z konečné faktury z 30. 6. 2021, žalovaná však tento opravný doklad žalobkyni nepotvrdila. Po právní stránce soud nároky posoudil dle ust. § 2586 a násl. občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen o. z.).

3. Soud I. stupně dospěl k závěru, že žalobkyni vznikl nárok na doplacení faktury za březen 2021 a zaplacení faktury za duben 2021. Zároveň dospěl k závěru, že nedošlo k řádnému zápočtu pohledávek žalované na pohledávku žalobkyně, proto se jednotlivými nároky žalované na slevu z ceny díla, smluvní pokuty a úhradu cen energií nezabýval a neprováděl k nim dokazování. Žalobnímu nároku v plném rozsahu vyhověl včetně požadovaného příslušenství. O náhradě nákladů řízení rozhodl obvodní soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že ji přiznal zcela úspěšné žalobkyni.
4. Proti citovanému rozsudku podala žalovaná včasné odvolání. Shrnula svou obranu před soudem I. stupně s tím, že měla podle čl. 5. 4 Smlouvy o dílo právo odmítnout uhradit pohledávky žalobkyně do doby, než budou odstraněny všechny vady a nedodělky, což se podle jejího tvrzení do doby podání odvolání nestalo. Proti pohledávkám žalobkyně opakovaně (dne 12. 5. 2022 a dne 8. 4. 2024) započítala své pohledávky z titulu slevy z ceny díla a smluvních pokut. Soud I. stupně dne 9. dubna 2024 (přičemž od předchozího jednání uběhly téměř 2 roky) překvapivě a bez představení právního názoru na věc či zhodnocení stavu dokazování žalobě v celém rozsahu vyhověl.
5. Žalovaná zdůraznila, že má i v současnosti právo odmítnout úhradu žalované částky, neboť dílo stále vykazuje zásadní vady. Trvala v této souvislosti na širším výkladu pojmu realizace díla tak, že zahrnuje odstranění všech vad a nedodělků. Částečná úhrada faktury č. VF2100155 nepředstavuje vzdání se práva na odmítnutí úhrady zbývajících částí fakturované částky. Závěr soudu I. stupně v odst. 21 rozsudku, že nebyla oprávněna odmítnout zaplacení pohledávek žalobkyně, je podle ní nesprávný.
6. Všechny pohledávky žalobkyně zanikly započtením vůči pohledávkám žalované. Odvolatelka nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že kterákoli z těchto námitek započtení je neurčitá. Z opatrnosti své pohledávky v odvolání znovu započítala a odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. ledna 2021 sp. zn. 31 Cdo 1475/2020. Soud I. stupně bezdůvodně nepřihlédl k žalovanou vznesené námitce započtení pohledávek žalované vůči pohledávkám žalobkyně, aniž žalovanou poučil dle ust. § 118a odst. 1 občanského soudního řádu, že námitka započtení je jako obrana v rámci řízení nedostatečná. Odkázala v té souvislosti na nález Ústavního soudu ze dne 1. září 2020, sp. zn. IV. ÚS 1247/20.
7. Závěrem žalovaná v odvolání navrhla, aby odvolací soud rozsudek změnil tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá a žalovanému se přiznává vůči žalobci nárok na náhradu nákladů řízení u soudů obou stupňů, případně aby rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
8. Žalobkyně k odvolání nepodala písemné vyjádření.
9. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou a že splňuje náležitosti uvedené v ust. § 205 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek a řízení, které jeho vydání předcházelo, a to způsobem vyplývajícím z § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř., aniž v souladu s ust. § 214 odst. 2, písm. d) o. s. ř. konal ústní jednání. Dospěl přitom k závěru, že nejsou splněny podmínky ani pro potvrzení napadeného rozhodnutí ani pro jeho změnu.
10. Skutková zjištění učiněná soudem I. stupně odpovídají výsledkům provedeného dokazování. Soud I. stupně zaujal přílevavý výklad smlouvy o dílo, která byla mezi účastníky uzavřena. Ve smlouvě

užitý termín „realizace stavby“ vyložil jako zhotovení, resp. dokončení díla. V souhlasu se soudem I. stupně má odvolací soud realizaci za limitovanou předáním a převzetím díla a nepřipouští možnost pod tímto pojmem uvažovat rovněž odstranění všech vytknutých vad díla. Odporovalo by to mimo jiné zákonným ustanovením a ujednáním o běhu lhůt, které na zhotovení díla navazují (např. pro vytknutí vad). Nelze proto souhlasit s odvolací výhradou, že žalovaná měla právo odmítnout úhradu celé částky uplatněné žalobou proto, že dílo ke dni vyhlášení rozhodnutí, resp. podání odvolání vykazovalo vady.

11. Odvolací soud však nemá za správný postup soudu I. stupně ve vztahu k vznesené námitce započtení. Proto není dostačující ani závěr, jaký v odst. 31 odůvodnění rozsudku soud I. stupně k započtení pohledávek žalované zaujal. Žalovaná uplatnila započtení svých konkrétních pohledávek poprvé v písemném podání ze dne 12. 5. 2022 (č. l. 69-89 spisu), poté v písemném podání ze dne 8. 4. 2024 (č. l. 196-206 spisu), soud I. stupně se námitkou započtení nikterak podrobně nezabýval. Na jednání dne 9. 4. 2024 zamítl veškeré důkazní návrhy a žalobě vyhověl v plném rozsahu. Proto odvolací soud přisvědčil argumentu žalované, že se soud I. stupně vznesenou námitkou započtení dostatečně nezabýval, nepoučil žalovanou dle ust. § 118a o. s. ř. o nutnosti doplnit tvrzení a důkazní návrhy, a přijaté rozhodnutí je tak pro ni překvapivé. Poučení pochopitelně nesmí zahrnout návod, jaký obsah má hmotněprávní úkon započtení mít. Nicméně soud I. stupně měl zpravit žalovanou o tom, že její obrana není způsobila čelit žalobě, že tvrzení o jejích pohledávkách a jejich zániku započtením je třeba doplnit, případně k nim navrhnout důkazy, a poučit ji v dané situaci o následcích neunesení břemene tvrzení a důkazního břemene.
12. Soud I. stupně svůj postup podpořil citací rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 8. 2020, sp. zn. 32 Cdo 565/2019 a odkazem na další obdobná rozhodnutí Nejvyššího soudu. Za situace, kdy by žalovaná ani po poučení soudem o nedostatečné určitosti svého úkonu započtení neupřesnila, které její pohledávky mají započtením zaniknout, bylo by zajisté správné rozhodnout v její neprospěch. V poměrech projednávané věci měl ovšem podle názoru odvolacího soudu nalézací soud žalovanou k upřesnění jejího úkonu vést. Osvětlení právního názoru soudu I. stupně na uplatněnou námitku započtení v odůvodnění rozsudku mělo za následek, že žalovaná ve svém odvolání započtení upřesnila. Uvedla, které její pohledávky žalobkyně uznává. Uvedla, které pohledávky započítává zcela a které zčásti. Ustálená judikatura připouští započtení v odvolací fázi řízení a ukládá soudům, aby se takovou námitkou zabývaly, „jestliže nebrání posouzení jeho důvodnosti, že je (musí být) spojen s nepřipustným uplatněním těch skutečností, jež se týkají důvodu vzniku (pravosti), výše a splatnosti pohledávky žalovaného užití k započtení, jež nastaly (vznikly) před vyhlášením (vydáním) rozhodnutí soudu prvního stupně“ (cit. rozsudek NS ČR sp. zn. 31 Cdo 1475/2020). O takový případ se v projednávané věci nejedná, žalovaná uplatnila v průběhu řízení před soudem I. stupně podrobná tvrzení o svých pohledávkách, navrhla k nim také důkazy. Skutečnost, že kromě dříve uplatněných námitek započtení učinila dostatečně určité započtení až v odvolacím řízení, tedy nenarušila zásadu koncentrace řízení. Rozsah dokazování, včetně provedení dříve zamítnutých důkazů, který po tomto započtení bude zřejmě následovat, by však přesáhl možnosti řízení před odvolacím soudem.
13. Proto odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně postupem dle ust. § 219a odst. 1, písm. a), b) o. s. ř. zrušil ve výroku o věci samé a současně v navazujícím nákladovém výroku a podle § 221 odst. 1, písm. a) o. s. ř. vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení. Na soudu I. stupně bude, aby se námitku započtení žalované, jak je formulována v jejím odvolání, podrobně zabýval.
14. O nákladech odvolacího řízení rozhodne podle § 224 odst. 3 soud I. stupně v rozhodnutí, kterým u něj řízení skončí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 1. listopadu 2024

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu